

Məftun Əmini

Urmıyyə Dəryasına

Geniş göydən bir parçadır, aslanıbdır yer üzrə,
Uzaqdan da vüqarlıdır, Urumıyyə dəryası,
Ölkəmizin simasında əziz bir mavi gözdür,
Qəmişlərdən kiprikləri, çəmənlərdən sürməsi.

Uzaqlara göz dikəndə böyük üfüq altında
Dumanda itmiş dağları rəya kimi gizlədir.
Yeddi mənzil fasilədən bu şövkəti görəndə,
Elbrus onun qabağında karvan kimi gizlədir.

Dərya içrə, hər tərəfdən cəlal ilə görsənən,
Uca dağlı, şirin sulu, yaşıl bir cəzirə var,
O yurdun qəlbində bizim yalan dünyadan uzaq,
Babək dövrünən yaşayan, düzgün bir əsirə var.

Bu dəryanın mənzərəsi qurub ləhzələrində,
Camal sevən ruhlar üçün bollu səfası vardır.
Abi-həyat əfsanəsin doğru edən dəryamız,
Xəstə qalan canlar üçün kəsgin şəfası vardır.

Göy sular da nazik qəzlar qamətlərin əyərəkən,
Deyirsən ki, ceyranları sünbül otlur əkində,
Onları görcək ağlaram ürək içrə keçmişə,
Nə arzular quylanmışdır bu dəryanın təkində.

Yayın isti günlərində günəş alov tökəndə,
Dəryanın yanmış canında göz yaşısı duz bağlar.
Qış günündə soyuq yellər səzəlti ilə əsəndə,

Məyus qalan ürəklər tək dördbiryanı buz bağlar.

Çətinliyi asanlığa çöndərən dərya olma,
Dəmir yola son qoyarkən sudan bir yol açırsan,
O yan körpü, bu yan körpü, düzgün gözlə baxanda,
Yoldan gələn səfərçiyə uzun bir qol açırsan.

Yurdumuzun hər yanından bir nişan var qoynunda,
Hər ölkədən bir su gəlib sevincək axır sinəvə,
Çaylar sənə qarışarkən, gözəl köpüklər bitir,
Deyirsən ki, elçi gəlib ağ gül tıxıb sinəvə.

Ölkəmizdə böyük şanlı dərya! Sənin suların,
Ürəyində düşmən üçün acı zəhər bəsləyir,
Dalğaların açıq qollu hər bir yana axanda,
Zəncirdə qalmış dağları azadlığa səsləyir...

İnsan və Soruşçu

Ay ucabaş! Ay tələsən kişi, kimsən?

- İnsan, torpağın tanrısı.

Həm, artıqca, atan, anan kimlər imiş?

- Anam səhər nəsimi idi, atam günorta günəşi.

- Anadan olduğun yeri,. Bir də tarixin de, görək.

- Hadisə baş verən ilin bayramında, intizarlar şəhərində.

- Hanı sicil, hanı sicillin.nömrəsi?

- İnsan üçün sicil.yox! Nömrə də yox!

Ayaq üstə durmuş olsa, özün aydın tanıdır o.

- Söylə görək, hansı dövlətə bağlısan?

- Qəzalardan suvay mənim dövlətim yox!
- Yerin hara, işin hara?
- Yerim zülmət adasıdır, göz yaşları körfəzində,
İşim gündüz şəhərinə yol axtarmaq.
- Bundan öncə hansı cəzalar görübsən?
- Mənim üçün qəzalardan başqa cəza olmamışdır.
- Qəzaları öz qoynuna çəkibsənmi?
- Bəli, boynuma çəkmişəm, lakin boyun qoymamışam.
- Məzhəbindən danış görək!
- İnsan üçün şərəfdən başqa məzhəb olmamışdır.
- Bəs müqəddəs ocaq yoxmuş sən üçün?
- Bu ulduzsuz gecənidə hər bir ulduz ocaqdır
- Düzgünlüyə sən intizam verirsənmi?
- Hər insanın varlığı bir intizamdır.
- Yalan danışmağa sən and içəndə insan boyun əyməyini bildiribdir.
- İttihamlı!

Sən iqamət yerin neçə yol dəyişmişən?

- Ali.cənab soruşçu!

Yer dəyişməkdən danışa bilmərəm mən.

Yer dəyişmək keçmişlərdən əl üzməkdir,

Keçmişləri dəyişməkdir.

- Bilirsənmi? Dəftərçən var?
- Dəftərçə var, lakin biymə deyiləm mən.

- İttihamlı!

Vəkil sənə gərək deyil?

- Ali cənab soruşçu!

Kor olmayan insanlara əsa.çəkən nə üçündür?

- Bu elçilər tanrılara daha yaxşı!

- İttihamlı kişiciğaz!

Bizə iman gərək deyil qal.

- Ali cənab soruşçu!

İman, bizim küçələri qoruyandır.

Lakin əlbət, tanınmayan varlıqların haqqındakı imanlar yox.

- İttihamlı! Elə bil, ki, sənin beynin valaylıdır.

Sağlamlığa nisbət təsdiq varındırmı?

- Ali cənab soruşçu!

Sağlamlığı təsdiq edən mənim sağlam qollarımdır,

Vuruşmamdır, iradəmdir, güvəndiyim idealdır.

- İttihamlı kişiciğaz!

Fəxr edirsən öz irqinə?

- Yox, heç vədə! Çünki irq insana fəxr verməz,

Tərsəsinə, fəxrlərdir irqləri yaradnlar.

- İttihamlı!

- Sənin yurdun və tarixin müqəddəs bir şey deyil?

- Ali cənab-soruşçu!

- Tarix aldanmamış olsa, müqqədəsdir.

Lakin, vətən:

Əlbəttə, qədrin bilmək gərək.

- İttihamlı kişiciğaz!

Sən bu tüstülü aləmdə

Çiçək qədər mənəviyyət üçü məkan vermirsənmi?

- Ali cənab soruşçu!

Qaranlıq döyüşümüz, aləmlərə uçuşumuz,

Çayların yolun döndərmək,

Buludları sürkən etmək,

Səhər qayıqçılarının səs-səsə verməkləri də,

İki dəniz, iki ürək, iki sərhəd arasında,

Yapışıqlıq.

Bunlar mənəviyyətdirlər.

-İttihamlı kişiciğaz!

Deməkbizim dünyamızda hesab yoxdur, kitab yoxdur?

Əzəl gündən insan bəli deməmişmi?

- Ali cənab soruşçu!

İnsan fikrində axtarış, bir cür oğurluq deməkdir.

- İnsanın ağzın gəzişmək, kəlmələrə gəlməyiblər!

Bunlar mənəviyyətdirlər.

- İttihamlı kişiciğaz

Ədalət məmuru ilə bu duruşmağın nə deməkdir?

- Ali canab soruşçu!

Məmur,nədir? Sən ədalət üçün əmr et.

Lakin, əlbət, taraz ilə, qılınc ilə görsədilən ədalət yox.

Mən bilmirəm bu siləcək məlakənin közlərində nə qayırır?

- İttihamlı kişiciğaz!

Hara belə tələsirsən?

Ölümdən qorxun yoxdurmu?

- Ali canab soruşçu!

İnsan üçün ölüm yolun axırındır.

Bəs elədə, özöldürmək sənin üçün kəsə yoldur?

- Yöx, heç vədə, çünki biz körpüyə çataq gərək.

Sonra ondan keçməliyik.

İttihamlı!

Soruşdum ki, hara belə tələsirsən?

- Səssizliyə... Aydın, azad, soruşuqsuz. səssizliyə...

- Soruşuqlar incidirmi?

- Bəli, soruşuqlar incidəndir.

İttihamlı!

- İndi körpü qabağında dayanıbsan,

Sənin cürmün bilinibdir.

Son difa vaxtıdır indi,

Sözün olsa danışgilən, yoxsa cürmə yetişməmiş qurtarıbdır.

- Ali cənab soruşçu!

Cürmün sənə bilinməsi mübarəkdir.

Lakin bu gün,

Göz ötürəm son difadan.

Son difada,

Torpaq tüstüyə dönəcək.